

Mål C-595/21

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

27 september 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Bayerisches Verwaltungsgericht Ansbach (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

22 september 2021

Klagande:

LSI – Germany GmbH

Motpart:

Freistaat Bayern

Saken i det nationella målet

Livsmedelslagstiftning – Förordning nr 1169/2011 – Artikel 17.5 jämförd med punkt 4 i del A i bilaga VI – Tolkning av begreppet ”produktens beteckning”

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av unionsrätten, artikel 267 FEUF

Tolkningsfrågor

- 1) Ska begreppet ”produktens beteckning” i punkt 4 i del A i bilaga VI till förordning (EU) nr 1169/2011 tolkas så, att det är synonymt med ”livsmedlets beteckning” i den mening som avses i artikel 17.1–3 i förordning (EU) nr 1169/2011?
- 2) Om fråga 1 besvaras nekande:

Är ”produktens beteckning” den beteckning under vilken livsmedlet saluförs och marknadsförs och under vilken livsmedlet är allmänt känt för konsumenterna, även om det inte är fråga om livsmedlets beteckning, utan om ett skyddat namn, märkesnamn eller fantasinamn i den mening som avses i artikel 17.4 i förordning (EU) nr 1169/2011?

3) Om fråga 2 besvaras jakande:

Kan ”produktens beteckning” också bestå av två delar, varav den ena är en varumärkesskyddad och generisk beteckning, i form av ett paraplybegrepp, som åtföljs av en tilläggsbeteckning (den andra delen av produktens beteckning) som särskiljer produkten från andra produkter?

4) Om fråga 3 besvaras jakande:

Vilken av beståndsdelarna ska beaktas med avseende på de ytterligare uppgifterna enligt punkt 4 b i del A i bilaga VI till förordning (EU) nr 1169/2011, när båda beståndsdelarna av produktens beteckning anges med olika teckenstorlekar på förpackningen?

Anförda unionsbestämmelser

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004 (EUT L 304, 2011, s. 18), skäl 18, artikel 17 och punkt 4 i del A i bilaga VI

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (EUT L 165, 2004, s. 1), artikel 2 punkt 10 och artikel 54.1 och 54.2 b

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 16

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 Klaganden framställer den produkt som distribueras under firmanamnet ”BiFi The Original Turkey” och saluför den som färdigförpackat livsmedel i detaljistledet. Klaganden använder palm- och rapsolja för att tillverka produkten. ”BiFi The Original” är enligt tysk varumärkesrätt ett ord- och figurmärke, och enligt unionsrätten ett figurmärke.

- 2 Myndigheten med ansvar för livsmedelskontroll ifrågasatte märkningen av livsmedlet och fattade den 7 januari 2019 ett beslut i vilket den bland annat meddelade följande:

”[Klaganden] förbjuds att saluföra produkten med namnet [”]Geflügel-Minisalami mit pflanzlichem Fett und Öl[”] under produktbeteckningen [”]BiFi 100% Turkey[”] som finns angiven i det huvudsakliga synfältet ... utan att ange de ingredienser som använts som ersättning i omedelbar närhet av produktens beteckning med en teckenstorlek där x-höjden är minst 75 % av produktbeteckningens teckenstorlek och inte mindre än den minsta teckenstorlek som krävs enligt artikel 13.2 [i förordning 1169/2011].”

- 3 Klaganden väckte talan mot detta beslut vid den hänskjutande domstolen.
- 4 Under det andra kvartalet 2019 ändrade klaganden märkningen. Sedan dess lyder deklARATIONEN i det huvudsakliga synfältet på förpackningens framsida ”BiFi The Original” och, beroende på förpackningens storlek, anges dessutom ”Turkey” vid sidan av eller under deklARATIONEN. Ovanför ordet Turkey finns en svart illustration av en kalkon. På kontrolletiketten betecknas livsmedlet, före ingrediensförteckningen, som ”Geflügel-Minisalami mit Palmfett und Rapsöl” [minisalami av fjäderfä med palm- och rapsolja]. Beteckningarna ”BiFi”, ”The Original” och ”Turkey” anges med olika teckenstorlekar. ”BiFi” anges med den största teckenstorleken och ”The Original” med den minsta.

Skälen till att förhandsavgörande begärs

- 5 Förbudet i det angripna beslutet grundar sig på artikel 54.1 och 54.2 b i förordning 882/2004. Förbud mot att släppa ut ett livsmedel på marknaden kan endast meddelas om det föreligger en ”bristande efterlevnad” i den mening som avses i artikel 2 punkt 10 i förordning 882/2004. I förevarande fall rör det sig om en bristande efterlevnad av livsmedelslagstiftningen, närmare bestämt av artikel 17.5 jämförd med punkt 4 i del A i bilaga VI till förordning 1169/2011. Villkoren för att kunna tillämpa denna bestämmelse är uppfyllda vad gäller det omtvistade livsmedlet. En normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst genomsnittskonsumant (se dom av den 16 juli 1998, Gut Springenheide och Tusky, C-210/96, EU:C:1998:369, punkt 31) förväntar sig att en salami tillverkas med animaliskt fett. Animaliskt fett har i förevarande fall ersatts med vegetabiliskt fett (närmare bestämt palm- och rapsolja).

Frågorna 1 och 2

- 6 Den konkreta utformningen av märkningen enligt artikel 17.5, jämförd med punkt 4 i del A i bilaga VI till förordning 1169/2011, beror på hur begreppet ”produktens beteckning” i punkt 4 i del A i bilaga VI till förordningen ska tolkas.
- 7 Enligt klaganden är ”produktens beteckning” synonymt med livsmedlets beteckning i den mening som avses i artikel 17.1 i förordning 1169/2011.

Motparten anser däremot att ”produktens beteckning” och livsmedlets beteckning i den mening som avses i artikel 17.1 i princip utgör skilda rättsliga begrepp. ”Produktens beteckning” kan vara densamma som livsmedlets beteckning, men kan även vara ett fantasinamn eller märkesnamn i enlighet med artikel 17.4 i förordning 1169/2011. Den hänskjutande domstolen anser att det inte är möjligt att med säkerhet fastställa vilken av dessa tolkningar som är korrekt eller hur begreppet ska tolkas.

- 8 **Ordalydelsen** kan tala för båda tolkningarna. Om man utgår från den bokstavliga innebörden av begreppet ”produktens beteckning” pekar den naturliga tolkningen på den beteckning som allmänt används för att särskilja produkten från andra produkter. En sådan beteckning kan emellertid vara både livsmedlets beteckning, i den mening som avses i artikel 17.1 i förordning 1169/2011, och ett annat namn under vilket livsmedlet saluförs och marknadsförs till konsumenterna och under vilket det är allmänt känt för konsumenterna, inbegripet ett märkesnamn eller fantasinamn i den mening som avses i artikel 17.4 i denna förordning.
- 9 **Systematiken** i förordning 1169/2011 ger inte heller några tydliga indikationer. Å ena sidan kan artikel 17.5 i förordning 1169/2011 tala för att produktens beteckning ska förstås som livsmedlets beteckning i den mening som avses i artikel 17.1 i förordningen, eftersom det i denna bestämmelse anges att bilaga VI innehåller särskilda bestämmelser om livsmedlets beteckning. Å andra sidan anges också att bilaga VI innehåller uppgifter som ska ”åtfölja”, det vill säga läggas till, livsmedlets beteckning. Rubriken till del A i bilaga VI talar däremot snarare för att produktens beteckning och livsmedlets beteckning betyder samma sak, eftersom innehållet i del A där beskrivs som uppgifter som ska åtfölja livsmedlets beteckning. Det förefaller således anknyta till den beteckning som avses i artikel 17.1 i förordningen.
- 10 Eftersom skälen i förordning 1169/2011 inte innehåller några specifika indikationer om punkt 4 i del A i bilaga VI till denna förordning, är det svårt att uttala sig om bestämmelsens **innebörd och syfte**. Det kan inte utläsas vare sig av artikel 17.5 eller av bilaga VI till förordningen att lagstiftningen syftar till att skydda konsumenterna mot vilseledande, vilket tveklöst är fallet med artikel 7 i förordningen. Genom att använda ett skyddat namn, märkesnamn eller fantasinamn i den mening som avses i artikel 17.4 i förordning 1169/2011 avleder livsmedelsföretaget i viss grad från livsmedlets beteckning enligt artikel 17.1, eftersom det vanligtvis gör reklam med beteckningen enligt artikel 17.5 och denna beteckning, för konsumenterna, blir mer framträdande än livsmedlets beteckning i den mening som avses i artikel 17.1–3. Punkt 4 i del A i bilaga VI till förordning 1169/2011 skulle således kunna användas för att garantera öppenhet och information till konsumenterna genom att i de fall som avses i punkt 4 garantera att information om de utbytta beståndsdelarna eller ingredienserna finns angiven på förpackningen med samma storlek som den som krävs för beteckningen enligt artikel 17.4 i förordningen, vilket säkerställer att konsumenterna får tillräcklig information. Informationen om huruvida en beståndsdel eller en ingrediens har bytts ut mot en annan beståndsdel eller ingrediens är sannolikt också en

upplysning som flertalet konsumenter behöver i den mening som avses i skäl 18 i förordningen. Innebörden härav är att produktens beteckning inte har samma betydelse som livsmedlets beteckning enligt artikel 17.1 i förordning 1169/2011.

Fråga 3

- 11 För det fall att fråga 1 besvaras nekande och fråga 2 besvaras jakande, uppkommer frågan om vad som är ”produktens beteckning” i det aktuella fallet, eftersom klaganden saluför olika produkter under varumärket ”BiFi”, vilket i samtliga fall åtföljs av uppgifter som preciserar det berörda livsmedlet.
- 12 Eftersom punkt 4 i del A i bilaga VI, i likhet med övriga delar av förordning 1169/2011, inte innehåller någon information om hur ”produktens beteckning” ska tolkas, preciseras inte heller huruvida en beteckning kan bestå av ett paraplybegrepp och närmare uppgifter som hänför sig just till den specifika produkten. Eftersom det enligt punkt 4 i del A i bilaga VI till förordning 1169/2011 krävs att en beståndsdel av eller en ingrediens i det specifika livsmedlet har bytts ut för att den märkningsskyldighet som föreskrivs däri ska kunna åläggas, är det endast detta specifika livsmedel som ska beaktas vid fastställandet av produktens beteckning. Om den beteckning under vilken livsmedlet saluförs och marknadsförs, och som är allmänt känd för konsumenterna, består av flera delar, utgör den produktens beteckning i det enskilda fallet. Det talar följaktligen för att produktens beteckning kan bestå av två eller flera delar.

Fråga 4

- 13 Om fråga 3 besvaras jakande, uppkommer även frågan vilken del av produktens beteckning som ska beaktas vid fastställandet av teckenstorleken på de åtföljande uppgifter som avses i punkt 4 b i del A i bilaga VI till förordning 1169/2011.
- 14 Olika tolkningar är tänkbara här. Å ena sidan är det möjligt att använda den beståndsdel av produktens beteckning med den största teckenstorleken. Denna tolkning är den bästa för att uppnå syftet med att informera konsumenterna. Å andra sidan skulle teckenstorleken på den beståndsdel som finns angiven med den minsta storleken på livsmedlets förpackning kunna användas som utgångspunkt. För det alternativet talar att ingreppet i livsmedelsföretagets näringsfrihet (artikel 16 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna) genom en sådan märkningsskyldighet därigenom skulle minimeras. Slutligen skulle även teckenstorleken på den beståndsdel av produktens beteckning som närmare beskriver livsmedlet och som inte utgör någon generisk beteckning eller något varumärke kunna användas.